

Інститут демократії
імені ПИЛИПА
Орлика

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

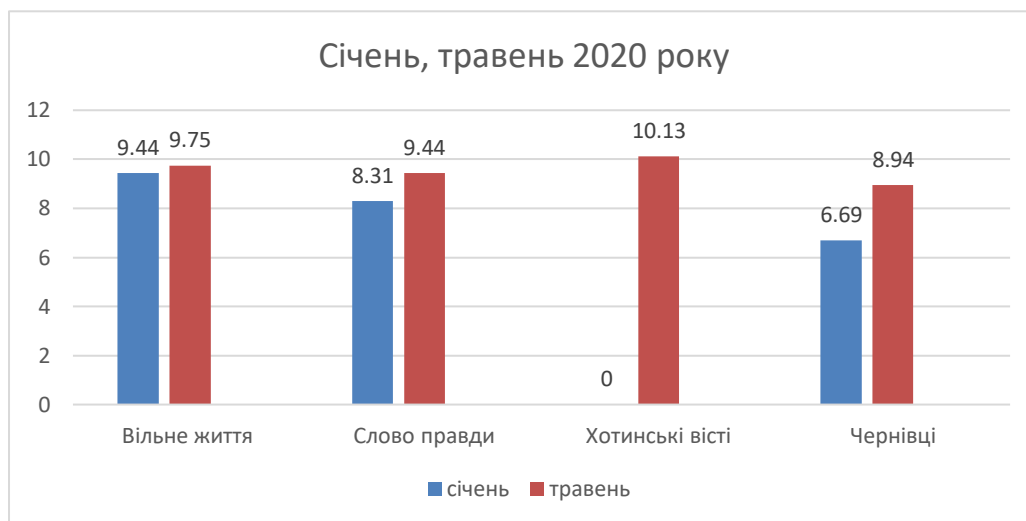
МОНІТОРИНГОВИЙ ЗВІТ

(ЧЕРНІВЦІ. Травень_2020)

У травні чернівецькі експерти оцінили 227 матеріалів у 4 роздержавлених газетах (трьох районних та однієї міської) та 87 матеріалів на 3 сайтах. Всього – 314 матеріалів у регіоні. До аналізу залучено 65 матеріалів газети «Вільне життя» (м Кіцмань), 37 – «Слово правди» (м. Новоселиця), 63 – «Хотинські вісті» (м. Хотин), а також 62 – міської газети «Чернівці» (м. Чернівці). Оцінено на сайтах «Вільне життя» - 32, «Слово правди» - 19, «Хотинські вісті» - 36 матеріалів. Міська газета «Чернівці» сайту не має. Газету «Хотинські вісті» включено до моніторингу замість газети «Карпати», оскільки у видання з'явився сайт та активно наповнюється.

ДРУКОВАНІ ВИДАННЯ

Професійні стандарти. У газетах на стандарти проаналізовано 64 матеріали.

За 12-ти бальною шкалою оцінювання на стандарти: газета «Вільне життя» - 9,75, «Слово правди» - 9,44, «Хотинські вісті» - 10,13, «Чернівці» - 8,94. Середній бал якості реформованих ЗМІ 9,56 балів. Журналістські матеріали написані доступною мовою – 1,95. Але значна частина матеріалів – переважно прес-релізи, матеріали офіційних установ – зберігають офіційно-діловий стиль, іноді ускладнені стилістичні конструкції. Індекс посилань на джерела становить 1,53. Переважно журналісти вказують джерела інформації, однак посилення іноді неповні. Не завжди чітко відокремлені факти та коментарі (1,59), інформація не є повною (1,67). Баланс думок/точок зору найнижчий зі стандартів – 0,81, частково його компенсує контекст. Мови ворожнечі, фейків та проросійських меседжів у матеріалах буковинських ЗМІ не зафіксовано.

До прикладу. У двох підряд числах газети "Чернівці" вміщено докладні інтерв'ю з головою ОДА щодо коронавірусної ситуації та карантинних заходів. Однак, газета могла б потурбуватись про більш повне задоволення потреб читачів та дотримання стандартів журналістики (повноти, балансу, відокремлення фактів від коментарів), подавши також експертні оцінки фахівців-медиків, думки чернівчан, враження хворих та одужалих про умови та вартість лікування, перебіг хвороби, дотримання правил карантину тощо...

Матеріали з ознаками замовності. У газетах відібрано для аналізу 182 публікації. Зафіксовано 1,6 % матеріалів з ознаками замовності. Видання не завжди належно маркують рекламу та оголошення відповідно до Закону України «Про рекламу», відтак середній відсоток НМ становить 6,6%. Найбільше (7,8%) у газеті «Чернівці». Значну частину контенту становить офіціоз – середній показник щодо газет 26,9%: «Чернівці» - 31,4%, «Хотинські вісті» - 28,6%, «Вільне життя» - 28,3%, тобто майже третина контенту – це не авторські публікації журналістів. У «Слові правди» - 13,8%. Це рішення, звіти, інформація, анонси органів влади та державних структур: пенсійний фонд, податкова. Редакції зазвичай відокремлюють їх шапкою "Офіційно", рубриками "Соціальний аспект", "Факти. Події. Коментарі" тощо або підписують "Прес-служба...", "УЦОЯО", "minregion.gov.ua", "Управління статистики", "військовий комісар"... Хоча ЗУ "Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації" не вимагає спеціального позначення опублікованих за угодами матеріалів, все ж маємо поодинокий приклад маркування "За угодою з РДА" – у Новоселицькій газеті "Слово правди". Опрацьовані журналістами, такі матеріали зробили б газети більш читабельними, а не схожими подекуди на офіційні вісники.

Аналіз тем, жанри, тональність, походження. У газетах проаналізовано 227 матеріалів. Серед жанрів переважають інформаційні – 33 %. Рідкісний жанр репортажу зустріли у "Слові правди" (15.05): «На базар ходила» - це живі враження журналістки, яка навідалась на продуктовий ринок, відчинений після карантину. Читати, безумовно, цікавіше, аніж суху замітку. Такими ж необхідними є інтерв'ю з медиками щодо COVID 2019.

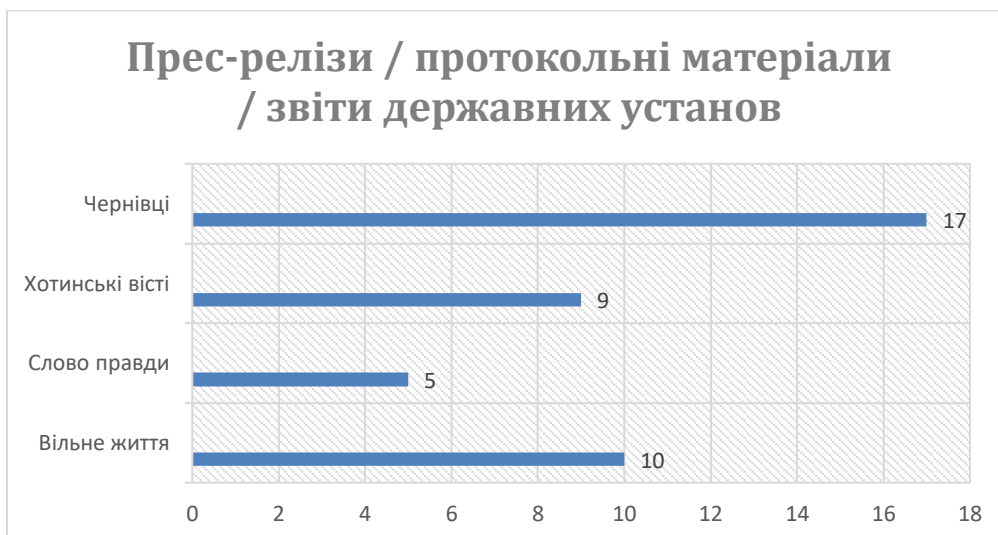
Часто районні газети використовують жанр життєвих історій (9 %), пишучи про відомих людей свого краю. Такими напередодні відзначення загиблих у другій світовій війні стали історії учасників тих подій, листи у редакцію з історіями рідних, які пройшли війну, розповіді про ветеранів-довгожителів, яким пощастило зустріти цьогорічний день перемоги. А також такими історіями стали розповіді про лікарів, які рятують хворих від коронавірусу. До Дня матері газети розповіли історії матерів, які втратили дітей в АТО. Найбільше життєвих історій в газетах «Хотинські вісті» та «Вільне життя».

Іноді трапляються опитування та інтерв'ю (3%) – найбільше (4 матеріали) в «Хотинський вістях». Аналітики небагато: стаття - 2%, кореспонденція -1%, листи в редакцію -1%.

18 % контенту складають прес-релізи та протокольні матеріали офіційних установ, як вже було зазначено.

Власного контенту у газетах 46%, запозиченого 33%, не ідентифіковано 21%.

За тональністю: найбільше нейтральних повідомлень – 61%, негативно забарвлених 5%, позитивно забарвлених 33%.

Теми. Найпопулярнішою у друкованих ЗМІ є інформація про життя місцевої громади, соціальну сферу та інфраструктуру на місцевому рівні – 16%. Ситуації з коронавірусом присвячено 13% матеріалів. Ця тема розширюються такими ракурсами, як робота ринків в умовах пандемії, допомога бізнесу, транспортне сполучення, ситуація в освіті (закінчення навчального року та проведення ЗНО), послаблення карантину – відкриття парків та кав'ярень, допомога продуктовими наборами самотнім членам громади силами

волонтерів, плани антикризових заходів. 6% матеріалів інформують про охорону здоров'я, про ситуацію в лікарнях з апаратами ШВЛ та ін. медзасобами, подається інформація щодо запобігання хворобі, рекомендації – як зробити тести на коронавірус. Серед них «з перших уст» історія медсестри, яка перемогла хворобу. Для прикладу: «За кошти парафіян Свято-Миколаївського храму м.Кіцмань купили кисневий концентратор для райлікарні», «Руки та очі лікарів», «Сім діб чергування поспіль» та ін.

10% матеріалів присвячені краєзнавству – це розповіді про учасників війни, про відомих людей краю, про пам'ятки культури.

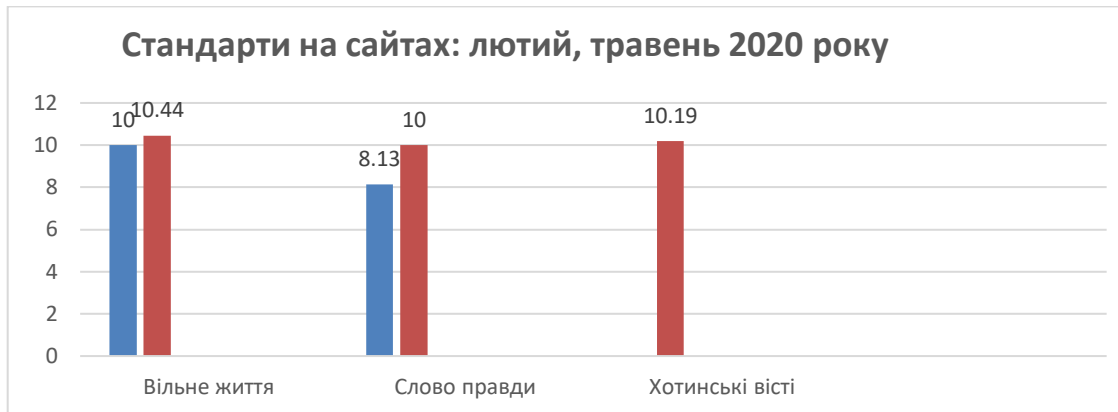
По 4% публікацій присвячені економіці краю, тарифній політиці, освіті. Також 5% контенту становлять матеріали про кримінал та 3% про надзвичайні ситуації. Лише по 2% контенту – це матеріали про війну на сході України, про культурні події, політичне життя. Газети не писали про ВПО, зовнішню політику, корупцію.

Водночас 30% контенту становлять поради, кулінарні рецепти, привітання, гороскопи, прогноз погоди тощо.

САЙТИ

Професійні стандарти. На стандарти проаналізовано 48 матеріалів на сайтах газет «Вільне життя», «Слово правди» і «Хотинські вісті». Контент друкованих видань та їхніх онлайн-сторінок схожий. Сайти не мають значної популярності і наповнюються повільно. За день може бути виставлено 2-3 новини. Відчувається, що основними для редакцій є друковані версії. Газети мають сторінки у соціальних медіа і в такий спосіб намагаються розширювати свою аудиторію. Публікують по кілька інформацій за день, перехід веде на сайти задля трафіку.

Середній бал якості онлайн-сторінок газет – 10,22. Найгірше з балансом думок (0,91). Відокремлення фактів від думок – 1,84. Журналісти посиляються на джерела (1,75), але рідко звертаються за думкою громадян, одиничні опитування, не залучають експертів. Повнота інформації – 1,72. Виклад матеріалів доступний (2,0). Мови ворожнечі не зафіксовано (2,0).

На замовність проаналізовано 80 матеріалів: публікацій з ознаками замовності не зафіксовано, НМ реклами сайти не розміщували, 13,8% офіційних матеріалів.

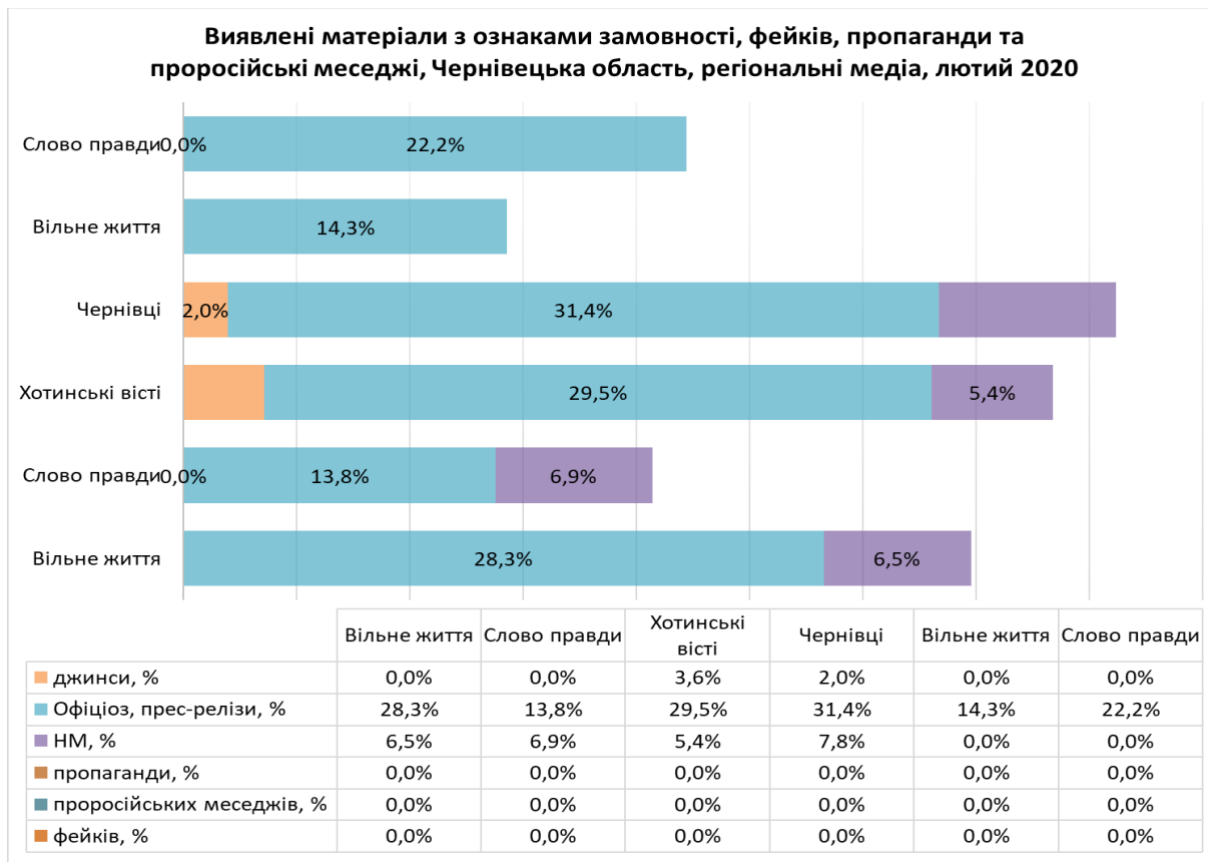
Аналіз тем, тональність, походження. На сайтах переважає власний контент (57%), запозичений складає 40%, 2 % - не ідентифіковані матеріали.

Найпопулярніші теми – COVID 20019 (33%), життя місцевої громади (16%), охорона здоров'я (9%), економіка і тарифи (7%), надзвичайні ситуації (7%), кримінал / діяльність правоохоронних органів (5%), краєзнавство (5%), освіта (3 %). З'явилися викриття корупції (3%, сайт газети «Вільне життя») – 3 якісні матеріали. Інші теми висвітлюються рідше: ООС (2%), культура (2%), місцеве самоврядування / децентралізація / реформи на місцевому рівні (1%). Сайти не писали про ВПО, зовнішню політику. Через карантин відійшли теми спорту та культури.

Нейтральних публікацій на сайтах – 75%, позитивна тональність у 20% матеріалів та у 5% негативна.

Чернівецькі видання моніторила Дніпровська експертна група. За результатами обох моніторингів зафіксовано такі дані:

У звітний період чернівецькі експерти проаналізували на ознаки замовності 145 матеріалів у друкованих ЗМІ Львівської обл. Це газети «Відродження» (Жовква), «Голос відродження» (Броди), «Голос з-над Бугу» (Сокаль) та «Громада» (Миколаїв). Всього в друкованих виданнях виявлено 10,3 % матеріалів з ознаками замовності (в основному політичної), 14,5 % офіціозу, 7,6 % НМ. Проаналізовано на сайтах видань 73 матеріали. Зафіксовано 5,5% з ознаками замовності та 8,2% офіціозу, немаркована реклама відсутня.

Моніторинг здійснювали чернівецькі експерти ІДПО Любов Василик, доктор наук із соціальних комунікацій, завідувачка кафедри журналістики Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича та Тетяна Смолдирева, заслужена журналістка України, доцентка кафедри.

Проект «Моніторинг публікацій у регіональних друкованих ЗМІ для оцінки дотримання стандартів журналістики» виконується Інститутом демократії імені Пилипа Орлика за підтримки програми «У-Медіа» міжнародної неурядової організації «Інтерньюз Нетворк».

Просимо взяти до уваги!

Результати моніторингу друкованих засобів масової інформації є оцінювальними судженнями відповідно до статті 47-1 Закону України «Про інформацію» і не мають офіційного характеру. Наявність ознак порушення

журналістських стандартів або ознак прихованої реклами в матеріалі не може розглядатися як доказ отримання редакцією або журналістом майнової чи іншої винагороди за вчинення такого порушення.

Контакти: координатор проекту Любов Василик

095 147 32 47 vasylyk@ukr.net